

На початку та наприкінці навчальної чверті проводиться тестування рухової підготовки школярів.

Результати тестування показують, що рівень рухової підготовки учнів до кінця навчального року значно зростає, а виконання домашніх завдань є доцільними і сприяють розвитку психофізіологічних особливостей та фізичних якостей дитячого організму в системі "Сім'я - школа".

ЛІТЕРАТУРА

1. Антронова Н.В. Дифференцированное обучение уч-ся I-X классов, их работоспособность и организация режима учебной деятельности // Физиология человека. – 1994. – Т.18. - №1. - С. 172-178.
2. Безруких М.М. Двигательный режим школьника в семье // Физическая культура в школе. – 1982. - №1. – С. 56-59.
3. Буйлина О.М. Домашние задания // Физическая культура в школе. —1983. - №12. – С. 32-37.
4. Джурокулов Т.Д. Ни семья без школы, ни школа без семьи // Физическая культура в школе – 1980. - №8. – С.61.
5. Дубогай А.Д. Компьютеризация против гиподинамии // Физкультура : мы и дети. – К.: Здоровье, 1989. – С. 53-86.

THE IMPORTANCE OF THE HOMETASKS IN PHYSICAL TRAINING IN THE SYSTEM "FAMILY-SCHOOL"

VOLODYMYR LESYK, OLEH SHULHA

Pereyaslav-Khmelnytsky state pedagogical institute after H.Scovoroda

There are two kinds of hometasks: the first are the same for each form and are given during the school year, and the others are thematic ones.

The main aim of the hometasks is to get control over the movable skills of the pupils and to improve the psychological and physiological position in family and at school.

The teacher has to explain the pupils the meaning of all exercises, they do. It helps them to get better knowledge and skills.

НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ КЛУБНОЇ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В НЕДЕРЖАВНИХ ВУЗАХ

ВІКТОР ЛИСЕНКО

Національна академія управління

Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту

Вступ: XXI сторіччя, оголошене ЮНЕСКО «Сторіччям освіти», в числі найважливіших завдань визначає проблему формування гармонійно розвинутої, всебічно освіченої і соціально активної особи. Тому в сучасній доктрині вищої освіти, для якої характерна цілісність, фундаментальність і особиста орієнтованість, важливе місце посідає розвиток фізичної культури і спорту у вищих навчальних закладах.

Діюча система фізичного виховання студентської молоді є пріоритетною в формуванні фізичної культури як виду загальної культури молодої людини, здорового способу і спортивного стилю життєдіяльності майбутніх спеціалістів виробництва, науки і культури (Віленський М.Я., 1996; Лубишева Л.І., 1996).

Особливу актуальність ця проблема має в умовах перебудови українського суспільства, реорганізації вузівської освіти та її гуманітаризації.

Кожного року майже мільйон молодих людей вступають до вищих навчальних закладів України. Будь-який з цих навчальних закладів, в залежності від джерела фінансування, може бути державним або приватним. Університети та інститути

України III-IV рівня акредитації як приватних, так і державних, мають високу репутацію, пропонуючи цікаві програми і даючи своїм студентам добру освіту. Престижність того чи іншого навчального закладу визнається якістю викладання, наявністю технічних засобів навчання, бібліотек, спеціальних курсів, а також числом і рівнем спортивно-оздоровчих і рекреаційних програм. Всі ці фактори доповнюють один одного.

Разом з престижними державними вузами з кожним роком зростає популярність вузів недержавної форми власності, навчання в яких дорожче, але структура і зміст навчальних програм в більшій мірі повернуті до студентів і в них пропонують більший набір різноманітних навчальних програм, в тому числі і спортивно-оздоровчих.

Численні дослідження показують, що при традиційній організації фізичного виховання тільки 20% студентської молоді зацікавлено і цілеспрямовано займаються фізичним вихованням і спортом. Решта ж студентів займаються нерегулярно, в основному, під впливом адміністративних заходів. Це відбувається здебільшого в тому, що в практиці фізичного виховання у вищих навчальних закладах існує дуже обмежений вибір дійових засобів і форм активізації фізичної підготовки молоді (Бокуть Б.В., Галик М.А., 1990; Чоговадзе А.В., 1993).

Разом з тим, дворазові в неділю заняття фізичним вихованням не в змозі забезпечити показники росту фізичної і психофізіологічної підготовленості студентів (Сігушок Ю.І., 1985; Теппер Ю.М., 1999).

Особливо відчутно це у вузах недержавної форми власності, де значно послабилися адміністративні впливи у формі нормативних, програмних і методичних вказівок, регламентуючих цільову направленість фізичного виховання і спорту.

Безперечно, що у вузах недержавної форми власності є більша можливість впровадження нових більш дієвих форм, засобів активізації як навчальної, так і спортивно-оздоровчої роботи.

Це пояснюється, по-перше, більшою мобільністю і зацікавленістю недержавних вузів у впровадженні нових, нетрадиційних форм і засобів навчання, по-друге, більшою в порівнянні з державними вузами, матеріально-технічної бази для впровадження навчальних і спортивно-оздоровчих занять. Так, спортивні зали, басейни, як правило, використовуються на умовах оренди, знаходяться у віддаленні від навчальних корпусів вузів, часи проведення занять не завжди зручні для студентів.

Все це стимулює кафедри фізичного виховання у вузах недержавної форми власності на пошук нових форм організації навчальної і фізкультурно-оздоровчої роботи зі студентами. Так, впровадження різноманітних видів клубних спортивно-оздоровчих занять, протягом декількох років в Національній академії управління, показало свою ефективність, що підтверджується значним підвищенням активності студентів у використанні різноманітних фізкультурно-оздоровчих програм протягом всього періоду навчання в Академії.

Мета дослідження: розробити і визначити ефективність клубної форми організації фізичного виховання у вузах недержавної форми власності.

Методи досліджень: аналіз літератури, аналіз документів планування і обліку, вимірювання фізичної підготовленості студентів, анкетування, фінансово-економічний аналіз, педагогічне спостереження, організаційне проектування, педагогічний експеримент, математичні і статистичні методи обробки результатів.

Організація досліджень проводилась у декілька етапів і передбачала розробку загальної концепції клубної форми організації фізичного виховання (1,2,3), навчально-оздоровчого забезпечення (навчальні плани, робочі програми), підготовку матеріально-технічної бази, бізнес-планування, організацію процесу фізичного виховання і облік його ефективності.

Дослідження у формі пошукового супроводження проводились в Національній академії управління (IV рівень акредитації) на протязі 1992-2000 років.

Результати. Розроблена концепція клубної форми організації фізичного виховання, в основі якої лежить максимальний облік фізкультурно-спортивних і оздоровчих інтересів студентів Академії, рівень їх фізичної підготовленості і досвід їх попередньої фізкультурно-оздоровчої практики.

Організаційні форми занять носять комбінований характер - академічні заняття з фізичного виховання (включені до навчальних планів на всіх спеціальностях з семестровими заліками на I-II курсах) поєднуються з клубними заняттями, які проводяться в позанавчальний час.

Щорічне анкетування студентів дозволяє запропонувати ті види клубних спортивно-оздоровчих занять, які користуються найбільшою популярністю у студентів Академії. Результати анкетування показують, що студенти надають перевагу певним видам спорту в залежності від пріоритетних детермінант ділового і професійного іміджу.

На підставі результатів анкетування в 2000-2001 навчальному році спортивний клуб пропонує проведення клубних занять з таких видів спорту : атлетична гімнастика, айкідо, баскетбол, бадмінтон, волейбол, настільний теніс, теніс, шахи, пауерліфтинг, плавання, ритмічна аквааеробіка, степ-аеробіка, футзал. Існує і реабілітаційно-відновлювальний центр, вхід до якого теж вільний для всіх членів спортивного клубу НАУ.

Для проведення клубних занять спортивний клуб орендує сучасні спортивні бази, обладнані найсучаснішим спортивним інвентарем. До проведення клубних занять запрошуються на контрактній основі тренери-викладачі високого професійного рівня. Клубні заняття проводяться на добровільних засадах і мають характер спортивно-оздоровчих тренувань.

Аналіз літератури і багаторічний практичний досвід з фізичного виховання студентів показують обумовленість теоретико-методичних уявлень спеціалістів тим, що в основу методики і організації фізичної підготовки студентів треба покласти концепцію спортивного тренування. Спеціалісти вважають, що на сьогодні це єдина науково обґрунтована концепція керуванням розвитком фізичних кондицій людини (Бальсевич В.К., 1995; Лубишева Л.І., 1999).

Разом з цим, сучасні навчальні програми для студентів вузів найчастіше не враховують індивідуальні дані рівня фізичної підготовленості і ґрунтуються на загальних підходах і методиках, тоді як спортивна спрямованість в проведенні клубних занять зі студентами спроможна вирішити цю проблему (Панов В.П., 2000).

Спортивна спрямованість в проведенні клубних занять зі студентами може стати основою для відродження і розвитку масового студентського спорту. Оскільки вона не тільки радикально змінила фізкультурну активність студентів Академії, але і прищепила, в цілому, спортивний стиль в повсякденній життєдіяльності.

Одним із важливих напрямків оптимізації клубних занять необхідно виділити надання теоретичних знань лекційним курсом і методичними заняттями, які проводяться для студентів I курсу під час настановчої сесії у вересні на базі приміської бази відпочинку в Конча-Заспа, двома лекційними заняттями для студентів II курсу в III і IV семестрах. Знання, які студенти отримують на лекційних і семінарських заняттях, дозволяють самостійно визначати психофункціональний стан, стан фізичного і розумового навантаження, рівень фізичної працездатності, дозувати фізичне навантаження, використовувати засоби і методи професійно прикладної фізичної підготовки, а також прискорювати процеси відновлення працездатності.

Для ефективною реалізації неспеціальної фізкультурної освіти використовуються інформаційні структури: в Інтернеті є сторінка спортивного клубу НАУ (www.nam.kiev.ua), практично у кожному випуску журналу Академії «Я, студент» у розділі «Фітнес для чайників» розглядаються питання здорового стилю і способу життя

SCIENTIFIC SUBSTANTIATION OF CLUB FORM OF PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATION IN INSTATE HIGH SCHOOLS

VICTOR LUSSENKO

National Academy of Management

State Scientific - Research Institute of Physical Culture and Sport, Kiev, Ukraine

The results of experimental researches show that physical education lessons organized on the club basis according to social (questionnaire), pedagogical (lessons attendance), morphological and functional (health level), psychological and physiological (level of attention and operational memory functions) characteristics are more efficient than normative structured, traditional process of physical education in higher educational institution.

ВЖИВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛЕКСИКАЛІЗОВАНИХ СЛОВОСПОЛУК (НА ПРИКЛАДІ АВТОСПОРТУ)

МАРТА МАРТИНЮК

Львівський державний інститут фізичної культури

У час національно-культурного і державного відродження України швидко поширюються сфери й обсяг ужитку національної мови. Українська мова поступово захоплює ділянки, в які її не допускали. Це – наука, освіта, армія, спорт. Унаслідок цього мова посилено збагачується новими лексичними (а почасти – й синтаксичними) засобами.

Цікавими є спостереження над фаховою українською лексикою, зокрема – лексикалізованими словосполучками, в найбільш елітарному виді спорту – автомобільному [1].

Мова ЗМІ про автоспорт швидко реагує на процеси суспільного життя, а багатство її внутрішніх ресурсів дає змогу широкою гамою різних словосполук відобразити нові реалії позамовного, спортивного й технічного світу.

Науковці стверджують, що словосполучки складають понад 70 відсотків у мові різних фахових систем. Триває суперечка, чи це терміни-словосполучки (ТС) чи фраземи (ФС) [2]. Погоджуємося, що терміносполучкам властива дефінітивна функція, якої не мають фраземи. Іноді сполучкам, що мають назовницькі функції, властиві й експресивно-образні: “нафарширований” автомобіль (багато оснащений автомобіль), виючий тон (у моторі), “всезащитний” гонщик, срібний (золотий, бронзовий) призер, блискучий виступ, небезпечний поворот, плавний поворот, велика швидкість, дрібні зіткнення, основна інтрига, палаюче масло (треба: *олива, що палас*), “стояча” машина, “мирний” крос, гоночний талант, картингова династія, кросовий преферанс, “нульовий” або дитячий клас, ралійна корона.

Простежуємо, що наведеним словосполучкам властиві риси фразем, - не тільки експресивність, образність, а й можливість назвати явище іншими лексикалізованими словосполучками. Тобто, їм властива функція полегшення конструювання мови. Швидкий розвиток цивілізації, спорту призводить не тільки до виникнення нових ТС, а й до збагачення образними сполучками-лексемами, яким також властива велика мобільність. Адже утворення фразем не могло застигнути і припинитися в минулих століттях. Це могло б свідчити про часткове омертвіння мови в її фраземотворенні.

Переконаємося, що хоча ТС і ФС – елементи різної якості, але мають багато спільного в частині з них: маючи називну функцію, не позбавлені мобільності, експресивно-образної функції та функції полегшення конструювання мови. Отже, розвиток фахової мови сприяє утворенню нових і ТС, і ФС, в описаному випадку – автоспортових фразем.